

Asia: VN/10644/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sotilastiedustelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksen osalta. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään muutoksia muun muassa sotilastiedusteluviranomaisen toimivaltuuksiin, tiedustelumenetelmien sisältöön ja viranomaisten toimintaan tiedustelutoiminnassa. Esityksessä esitetään laajennuksia sotilastiedusteluviranomaisten ja muiden viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon tilanteissa, joissa tiedot ovat välttämättömiä tiedustelutehtävän suorittamiseksi. Esityksessä ehdotetaan myös laajennettavaksi sotilastiedusteluviranomaisen tietojen saantioikeuksia.

Nyt lausunnolla olevan hallituksen esitysluonnoksen osalta on arvioitavana henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018, jäljempänä rikosasioiden tietosuojalaki), perustuslain sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen vaatimukset. Kuten esityksessä on todettu (s. 131), henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa on säädetty henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa (332/2019). Sen rinnalla sotilastiedustelussa sovelletaan tietosuojalainsäädännön yleisenä osana henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018).

Esityksessä ehdotettujen laajempien sotilastiedusteluviranomaisen tietojen saantioikeuksien voidaan arvioida lisäävän käsiteltävien henkilötietojen määrää. Tällöin esimerkiksi rikosasioiden tietosuojalain mukaiset henkilötietojen käsittelyn tarpeellisuusvaatimus, käyttötarkoitussidonnaisuus ja virheettömyysvaatimus painottuvat entisestään. Jatkovalmistelussa olisi tarkoituksenmukaista arvioida millaisia vaikutuksia lausunnolla olevalla hallituksen esitysluonnoksella on edellä kuvattujen henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden toteuttamiseen.

Lausunnon osalta rajauksena on, ettei tietosuojavaltuutettu ota kantaa sotilastiedustelun menetelmien käytön henkilötietojen käsittelyä koskeviin muutoksiin, joita esityksessä esitetään. Rajaus perustuu tietosuojavaltuutetun ja tiedusteluvalvontavaltuutetun yhteisymmärryspöytäkirjaan ja valtuutettujen yhteistarkastuksiin, joiden rajauksena on ollut tiedustelutoiminnan henkilötietojen käsittely siltä osin, kun tietoja tallennetaan tiedusteluviranomaisen tietojärjestelmiin tai muille tallennusalueille.

Talus Anu
Tietosuojavaltuutetun toimisto

Koikkalainen Mikko
Tietosuojavaltuutetun toimisto